

ROZPRAWA DOKTORSKA

MIASTO ZRÓWNOWAŻONE
MOŻLIWOŚCI IMPLEMENTACJI IDEI NA PRZYKŁADZIE LUBLINA

Wydział Architektury
Politechniki Śląskiej

autor: mgr inż. arch. Anna Sawicka
promotor: dr hab. inż. arch. Michał Stangel

Gliwice 2018

STRESZCZENIE

Praca dotyczy problematyki implementacji idei miasta zrównoważonego do praktyki planowania przestrzennego miast polskich. Pomimo powszechnych deklaracji podążania ścieżką zrównoważonego rozwoju w dokumentach na szczeblu krajowym i lokalnym, rzeczywiste przemiany przestrzeni miejskiej często zmierzają w innym kierunku. Motywacją do zgłębienia problematyki procesu implementacji idei miasta zrównoważonego do praktyki planowania jest ewidentny rozdźwięk pomiędzy teorią urbanistyki a sytuacją prawną, polityką przestrzenną i rzeczywistym zagospodarowaniem obszarów miejskich, który stanowi barierę w osiąganiu wymiernych efektów. Obserwując proces planistyczny oraz jego rezultaty w przestrzeni można zauważyć wiele dowodów na istnienie powyższego konfliktu. Cel pracy polega na zbadaniu i identyfikacji przyczyn tych rozbieżności, zdiagnozowaniu defektów systemu planowania i próby nakreślenia możliwości rozwoju.

Na pierwszym etapie przeprowadzono przekrojowe analizy, zaczynając od podstaw teoretycznych, poprzez dokumenty globalne i politykę przestrzenną, doświadczenia praktyczne innych miast, które potwierdzają możliwości skuteczniejszej implementacji idei zrównoważonego rozwoju. Zebrana wiedza i doświadczenia stworzyły silne podstawy do opracowania kompleksowej *charakterystyki przestrzennej miasta zrównoważonego*, na podstawie której dokonano oceny praktyki planistycznej Lublina. Przeprowadzone badania i analizy pozwoliły na weryfikację działań oraz wyróżnienie cech wspólnych i sprzeczności, a następnie zidentyfikowanie potencjałów i pozytywnych symptomów, a także mankamentów lokalnego systemu planowania, które stanowią źródło niekorzystnych zmian. Intencją pracy jest wskazanie zachodzących nieprawidłowości i zdiagnozowanie przyczyn, które obecnie wstrzymują zrównoważony rozwój.

Przeprowadzone badania i analizy potwierdzają fakt, że stan chaosu przestrzennego nie wynika wyłącznie z wadliwego prawodawstwa, lecz uchwalonych i konsekwentnie realizowanych planów. Przyczyny barier wstrzymujących implementację celów zrównoważonego rozwoju miast, w znacznym stopniu leżą u podstaw błędnie zorientowanych priorytetów lokalnej praktyki planistycznej Lublina. Wprawdzie narzędzia planistyczne posiadają pewne ograniczenia lub nieścisłości zapisów, lecz skupiając się na możliwościach jakie stwarzają studium, plany miejscowe i instrumenty wspomagające, można stwierdzić, że potencjał nie jest efektywnie wykorzystywany.

W efekcie przeprowadzonych badań i analiz sporządzono rekomendacje, które wskazują możliwości implementacji oraz określają zasady kształtowania zrównoważonej struktury przestrzennej na przykładzie Lublina.